

Black Gold Docentenhandleiding

Regie: Nick Francis en Marc Francis

Jaar: 2006

Duur: 78 minuten

Website: www.blackgoldmovie.com

Inhoud

-
- Inleiding en leerdoelen
 - Instructie en lesplanning
 - Filmbeschrijving
 - Antwoorden
 - Bronnen
 - Colofon
-

Inleiding en leerdoelen

.....

Bij deze ontvangt u de lesbrief van *Black Gold*. In deze docentenhandleiding vindt u de leerdoelen, een korte instructie, de correcte antwoorden bij de opdrachten en relevante bronnen.

De lesbrief is te gebruiken binnen de curricula van de vakken economie, maatschappijleer, levensbeschouwing, aardrijkskunde en CKV maar kan ook prima ingezet worden bij activiteiten die aansluiten bij thema's zoals duurzame ontwikkeling, armoede, arbeidsrechten en vakbeweging, eerlijke handel en globalisering. Het materiaal is geschikt voor leerlingen uit het voortgezet onderwijs voor bovenbouw HAVO, VWO, Atheneum en HBO.

Movies that Matter biedt mensenrechteneducatie. Dat betekent dat leerlingen kennis opdoen over mensenrechten. Ze verwoorden en delen hun opvattingen met andere leerlingen en stellen eventueel hun mening bij. Daarnaast ontwikkelen ze een open, betrokken houding ten opzichte van mensenrechtenkwesties.

Leerdoelen

- De leerling weet na het kijken van de film en het maken van dit opdrachtenblad welke mensenrechten er in de film aan bod komen en kan dit toelichten aan de hand van voorbeelden uit de film.
- De leerling weet na het maken van dit opdrachtenblad welke mensenrechten een rol spelen bij de handel in koffie.
- De leerling weet na het maken van dit opdrachtenblad uit welke schakels de bedrijfskolom van koffie bestaat.
- De leerling weet na het maken van dit opdrachtenblad hoe de wereldwijde handel in koffie is georganiseerd.
- De leerling weet na het maken van dit opdrachtenblad onder welke omstandigheden de koffieboeren in Ethiopië leven.
- De leerling weet na het maken van dit opdrachtenblad op welke manieren de handel in koffie eerlijker kan worden.
- De leerling kan na het maken van dit opdrachtenblad een mening vormen over de handel in koffie en deze onderbouwen met argumenten.

Instructie en lesplanning

.....

Om een context te bieden en voorkennis te activeren maken de leerlingen eerst de opdrachten 1 en 2 van het opdrachtenblad. Vervolgens lezen de leerlingen de kijkopdrachten. Het doel van de kijkopdrachten is dat leerlingen aandacht besteden aan de manier waarop beeld, geluid en inhoud van de film elkaar versterken. Na afloop van de film maken de leerlingen de verwerkingsopdrachten 3 tot en met 10; in deze opdrachten is aandacht voor de inhoud en de vorm van de film, maar ook voor reflectie. U kunt de volgende **lesplanning** hanteren:

- Leerlingen lezen synopsis en maken opdracht 1 en 2 met behulp van het bronnenblad.
- Leerlingen lezen de kijkopdrachten door.
- Leerlingen kijken naar *Black Gold*
- Leerlingen maken (een selectie van) opdrachten 4 tot en met 10 met behulp van het bronnenblad.
- Leerlingen gebruiken het bronnenblad om de opdrachten te kunnen maken. Het bronnenblad geeft informatie over een aantal thema's dat in de film aan de orde komt.

Filmbeschrijving

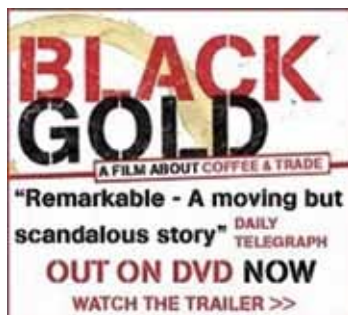

.....

Dagelijks worden er wereldwijd meer dan twee miljard koppen koffie gedronken. Toch lijken maar weinig koffiedrinkers zich bewust te zijn van de herkomst van 'het zwarte goud'. De koffie-industrie, goed voor een omzet van bijna 60 miljard euro per jaar, wordt volledig gedomineerd door multinationals, terwijl de koffieboeren in derdewereldlanden er nauwelijks een cent aan verdienen.

Filmmakers Marc en Nick Francis reisden over de hele wereld om de lange productie van koffie, van plantage tot café, in kaart te brengen. Onderliggend motief van de gedetailleerde analyse in Black Gold is de kijker bewust te maken van het belang van fair trade (MTM).

In Ethiopië, de geboorteplaats van koffie, zijn 15 miljoen boeren afhankelijk van de koffieteelt. Tadesse Meskela vertegenwoordigt vanuit zijn kantoor in Addis Adebba meer dan 74.000 boeren. Als gevolg van de prijschommelingen op de wereldwijde koffiemarkt leven de meeste Ethiopische koffieboeren in barre armoede. Meskela reist de hele wereld over op zoek naar inkopers die bereid zijn een betere prijs voor de koffie te betalen dan de prijs die door de beurs in New York is vastgesteld.

Achtergronden

.....

Voor meer achtergronden verwijzen wij u naar het bronnenblad. Daarin staan ook internetbronnen die u kunt raadplegen.

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

Artikel 20

1. Een ieder heeft recht op vrijheid van vreedzame vereniging en vergadering.
2. Niemand mag worden gedwongen om tot een vereniging te behoren.

Toelichting op artikel 20:

Je mag dus niet worden gedwongen om bijvoorbeeld lid te worden van een partij of beweging, zoals de nazi's en latere dictaturen dat wilden.

Artikel 22

Een ieder heeft als lid van de gemeenschap recht op maatschappelijke zekerheid en heeft er aanspraak op, dat door middel van nationale inspanning en internationale samenwerking, en overeenkomstig de organisatie en de hulpbronnen van de betreffende Staat, de economische, sociale en culturele rechten, die onmisbaar zijn voor zijn waardigheid en voor de vrije ontplooiing van zijn persoonlijkheid, verwezenlijkt worden.

Toelichting op artikel 22:

Een artikel dat veel ontleent aan het VN-Handvest van 1945. Het zegt dat alle mensenrechten, de 'klassieke' en de sociaal-economische, voorwaarde zijn voor de menselijke waardigheid. Later is dat de 'ondeelbaarheid' van rechten genoemd.

.....

Artikel 25

1. Een ieder heeft recht op een levensstandaard, die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, waaronder begrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten, alsmede het recht op voorziening in geval van werkloosheid, ziekte, invaliditeit, overlijden van de echtgenoot, ouderdom of een ander gemis aan bestaansmiddelen, ontstaan ten gevolge van omstandigheden onafhankelijk van zijn wil.
2. Moeder en kind hebben recht op bijzondere zorg en bijstand. Alle kinderen, al dan niet wettig, zullen dezelfde sociale bescherming genieten.

Toelichting op artikel 25:

Een artikel dat bijna alle sociaal-economische rechten opsomt, en eigenlijk voorschrijft dat de staat voorzieningen moet bieden voor mensen die niet voldoende voor zichzelf kunnen zorgen. Het tweede lid kwam door sterke lobby in de Universele Verklaring te staan; veel gedelegeerden vonden het indertijd overbodig.

Artikel 26

1. Een ieder heeft recht op onderwijs; het onderwijs zal kosteloos zijn, althans wat het lager en basisonderwijs betreft. Het lager onderwijs zal verplicht zijn. Ambachtsonderwijs en beroepsopleiding zullen algemeen beschikbaar worden gesteld. Hoger onderwijs zal gelijkelijk openstaan voor een ieder die daartoe de begaafdheid bezit.
 2. Het onderwijs zal gericht zijn op de volle ontwikkeling van de menselijke persoonlijkheid en
-

Achtergronden

op de versterking van de eerbied voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Het zal het begrip, de verdraagzaamheid en de vriendschap onder alle naties, rassen of godsdienstige groepen bevorderen en het zal de werkzaamheden van de Verenigde Naties voor de handhaving van de vrede steunen.

3. Aan de ouders komt in de eerste plaats het recht toe om de soort van opvoeding en onderwijs te kiezen welke aan hun kinderen zal worden gegeven.

Toelichting op artikel 26:

Lager onderwijs is in de praktijk lang niet overal kosteloos geworden, ook in westerse landen vragen scholen soms aanzienlijke bijdragen van ouders. Onderwijs heeft volgens de Universele Verklaring het primaire doel om bewustzijn van de mensenrechten bij te brengen. Ouders mogen bepalen hoe onderwijs en opvoeding eruit zien, een bepaling waartegen zich in 1948 onder meer de Sovjet-Unie verzette.

Artikel 29

1. Een ieder heeft plichten jegens de gemeenschap, zonder welke de vrije en volledige ontplooiing van zijn persoonlijkheid niet mogelijk is.

2. In de uitoefening van zijn rechten en vrijheden zal een ieder slechts onderworpen zijn aan die beperkingen, welke bij de wet zijn vastgelegd en wel uitsluitend ter verzekering van de onmisbare erkenning en eerbiediging van de rechten en vrijheden van anderen en om te voldoen aan de gerechtvaardigde eisen van de moraliteit, de openbare orde en het algemeen welzijn in een democratische gemeenschap.

3. Deze rechten en vrijheden mogen in geen geval worden uitgeoefend in strijd met de doeleinden en beginselen van de Verenigde Naties.

Toelichting op artikel 29:

Dit is het grote 'beperkingsartikel' van de Universele Verklaring. Mensen hebben behalve rechten ook plichten, al werd (na intensief debat) niet verder vastgelegd welke plichten dat dan zijn. Het derde lid zegt dat een beroep op deze rechten niet mag leiden tot mensenrechtenschendingen, maar het tweede lid laat toe dat er beperkingen worden aangebracht met het oog op moraal en openbare orde. In latere VN-verdragen is vastgelegd dat in een noodsituatie rechten mogen worden ingeperkt, waaronder de vrijheid van meningsuiting en informatie. Maar er zijn enkele 'niet-opschortbare' rechten die onder alle omstandigheden geldig blijven. Dat zijn met name de rechten van artikel 3 (leven), 4 (slavernij), 5 (marteling), 6 (rechtspersoon), 10 (habeas corpus) en 18 (geweten en geloof).

Belangrijke scènes:

.....

Essentie van de documentaire:

0:02:28 – 0:04:38

Handel in koffie:

0:10:30 – 0:11:30

Bedrijfskolom koffie:

0:18:24 – 0:19:37

Omstandigheden koffieboeren:

0:28:00 – 0:38:10

Consument en koffie:

0:48:54 – 0:51:50

Koffieboeren stappen over op andere landbouwgewassen:

0:51:50 – 0:55:36

Oneerlijke handel in koffie:

0:55:39 – 0:56:34

Besteding inkomsten coöperatie:

1:08:05 – 1:10:45

.....

Antwoordmodel + suggesties voor de lesbrief

Opdracht 1

- A Eigen antwoord.
- B Eigen antwoord.
- C Afhankelijk van supermarkt.
- D Eigen antwoord.
- E Brazilië, Vietnam, Colombia, Indonesië, Ethiopië, India, Mexico, Guatemala, Peru en Honduras.
- F Ethiopië is gelegen in het oosten van Afrika. De buurlanden zijn: Eritrea, Djibouti, Somalië, Kenia en Sudan.

Suggestie(s):

Het is aan te raden om de leerlingen bij deze opdracht te wijzen op de websites die aan het einde van het opdrachtenblad en bronnenblad zijn opgenomen onder de kop 'Links voor verdere informatie'.

Kijkopdrachten

- 1 De koffieprijs is erg laag.
- 2 Een voorbeeld van een juist antwoord is: Er wonen veel mensen in een huis, de huizen zijn klein en zijn gebouwd van hout en bladeren, er is geen stromend water, er is niet genoeg geld voor voldoende eten en de kinderen kunnen niet naar school.
- 3 Door om meer fairtrade producten te vragen.
- 4 Kraft, Nestlé, Procter and Gamble en Sara Lee.
- 5 In New York en Londen.
- 6 Dat de armoede van mensen in ontwikkelingslanden (waaronder van koffieboeren) afneemt en dat de leefomstandigheden van deze mensen verbeteren.

Opdracht 2

- A Eigen antwoord.
- B Eigen antwoord.
- C Eigen antwoord.

Opdracht 3

- A-
- B In de film komen de volgende mensenrechten aan bod:
 - 20. Je mag lid worden van een vereniging en een vereniging oprichten.
 - 22. Je hebt recht op economische, culturele en sociale voorzieningen in je land. Arme landen hebben recht op internationale hulp.
 - 25. Je hebt recht op genoeg inkomen om van te leven.
 - 26. Je hebt recht op onderwijs.
 - 29. Je hebt plichten om ervoor te zorgen dat rechten van andere mensen kunnen worden nageleefd.
- C Een voorbeeld uit de film waarin deze mensenrechten aan bod komen:
 - 20. De koffieboeren zijn aangesloten bij de Oromia Coffee Farmers Co-operative. Dat is een vereniging waarin koffieboeren samenwerken.
 - 22. Er kan onvoldoende worden gezorgd voor economische, sociale en culturele voorzieningen en daarom krijgen veel Afrikaanse landen internationale hulp, bijvoorbeeld in de vorm van voedselhulp.
 - 25. De koffieboeren verdienen niet genoeg geld om te voorzien in de eerste levensbehoeften van hun gezin.

Antwoordmodel + suggesties voor de lesbrief

-
- 26. De koffieboeren hebben niet genoeg geld om de kinderen naar school te laten gaan.
 - 29. De consumenten van koffie moeten om meer fairtrade koffie vragen om ervoor te zorgen dat de mensenrechten van de koffieboeren kunnen worden nageleefd.

Suggestie(s):

Het is aan te raden om deze opdracht te bespreken als de leerlingen deze hebben gemaakt. In het bronnenblad is namelijk geen bespreking van de mensenrechten opgenomen, omdat de leerlingen de antwoorden voor deze opdracht dan letterlijk uit dit onderdeel konden overnemen.

Opdracht 4

A De bedrijfskolom van koffie als boeren niet zijn aangesloten bij een coöperatie:

- Bedrijfstak 1
Koffieboer
- Bedrijfstak 2
Tussenhandelaar
- Bedrijfstak 3
Transport naar pakhuis
- Bedrijfstak 4
Pakhuis
- Bedrijfstak 5
Transport exportcentrum
- Bedrijfstak 6
Exportcentrum
- Bedrijfstak 7
Transport naar koffiebrander

- Bedrijfstak 8
Koffiebrander
- Bedrijfstak 9
Transport naar winkelier
- Bedrijfstak 10
Winkelier

* Eventueel kunnen er twee bedrijfstakingen aan deze bedrijfskolom worden toegevoegd: transport naar groothandel/distributiecentrum en groothandel/distributiecentrum. Deze bedrijfstakingen zitten tussen de koffiebrander en winkelier in.

Suggestie(s):

U kunt deze opdracht eventueel klassikaal maken of nabespreken, door de bedrijfskolom op het bord te tekenen.

Opdracht 5

- A -
- B Als iemand drie kopjes Americano per dag drinkt is het totaalbedrag £5,40. Van die £5,40 gaat £0,05-£0,16 / 1-3% naar de koffieboeren, £0,37 / 7% naar de exporteurs en lokale handelaren en £4,86 / 90% naar de detailhandel (supermarkten, cafés, enz.), koffiebranders en importeurs.
- C Naar de detailhandel, koffiebranders en importeurs.
- D Naar de koffieboeren.
- E De landen waar de koffie wordt geconsumeerd. Dit betreft overwegend de ontwikkelde landen.

Antwoordmodel + suggesties voor de lesbrief

Suggestie(s):

Bij deze opdracht moeten de leerlingen werken met de Coffee Calculator. Het is aan te raden om de leerlingen te laten weten dat we in Nederland onder een kop 'Americano' een normale kop koffie verstaan. Eventueel kunt u de Coffee Calculator met de beamer projecteren, zodat u de leerlingen kunt laten zien hoe het invullen in zijn werk gaat.

Opdracht 6

- A De wereldwijde/internationale koffieprij wordt bepaald op de beurzen van New York en Londen. Op deze beurzen bepalen de kopers en verkopers samen de koffieprij door middel van termijnhandel. Termijnhandel houdt het volgende in: het kopen en verkopen van producten in de toekomst voor een afgesproken prijs, via een termijncontract.
- B
 1. Het resultaat van de koffieoogst.
 2. De vraag naar koffie en het aanbod van koffie.
- C
 1. Als de kwaliteit van de groene koffieboon slecht is, daalt de prijs. Als de kwaliteit goed is, stijgt de prijs. Als de koffieoogst klein is, stijgt de prijs. Als de koffieoogst groot is, daalt de prijs.
 2. Als de vraag naar koffie groter is dan het aanbod van koffie, stijgt de prijs. Als de vraag naar koffie kleiner is dan het aanbod van koffie, daalt de prijs.
- D In 2000 was de prijs van een pond koffie \$0,80 en sindsdien is de prijs gedaald tot het dieptepunt van \$0,40 in 2002. Sinds 2002 is de koffieprij met veel schommelingen (stijgingen en dalingen) geleidelijk gestegen tot \$1,40 per pond koffie.

- E Over de gehele periode gezien was de ontwikkeling van de koffieprij positief voor de boeren. Als er wordt gekeken naar kortere periodes kan de ontwikkeling van de koffieprij zowel positief als negatief zijn.
- F De koffieboeren hebben uiteindelijk een hogere prijs gekregen voor de koffie en verdienen dus meer aan de verkoop van koffie.

Suggestie(s):

U kunt bij deze opdracht eventueel klassikaal bespreken wat er in de documentaire over koffiehandel is gezegd.

Opdracht 7

- A Een voorbeeld van een juist antwoord is: deze bedrijven willen niet geconfronteerd worden met het feit dat zij de oneerlijke handel in koffie in stand houden.
- B Eigen antwoord.
- C Eigen antwoord.

Opdracht 8

- A Eigen antwoord.
- B Een voorbeeld van een juist antwoord is: het invoeren van een minimumprijs voor koffie.
- C Alles wat een mens nodig heeft om te kunnen leven / om in leven te blijven.
- D De inkomsten die de boeren krijgen uit de verkoop van koffie is te laag. Het verbouwen van de koffie is namelijk vaak duurder dan de inkomsten die de boeren krijgen uit de verkoop van de koffie. De koffieprij is dus te laag.
- E Omdat het verbouwen van koffie onvoldoende inkomsten oplevert.

Antwoordmodel + suggesties voor de lesbrief

Opdracht 9

- A Een organisatie van ondernemers, die een gedeelte van de bedrijfsactiviteiten gezamenlijk uitvoeren.
- B Door samen te werken in een coöperatie dragen de koffieboeren de kosten en het risico voor de bedrijfsactiviteiten die ze gezamenlijk uitvoeren samen. Hierdoor kunnen ze schaalvoordelen behalen in de vorm van lagere kosten. De kosten van de bedrijfsactiviteiten die de koffieboeren gezamenlijk uitvoeren in plaats van individueel, kunnen dus lager zijn.
- C De bedrijfskolom van koffie als boeren zijn aangesloten bij een coöperatie:
- Bedrijfstak 1
Koffieboer
 - Bedrijfstak 2
Transport naar exportcentrum
 - Bedrijfstak 3
Exportcentrum
 - Bedrijfstak 4
Transport naar koffiebrander
 - Bedrijfstak 5
Koffiebrander
 - Bedrijfstak 6
Transport naar winkelier
 - Bedrijfstak 7
Winkelier
- * Eventueel kunnen er twee bedrijfstakken aan deze bedrijfskolom worden toegevoegd: transport naar groothandel/distributiecentrum en groothandel/distributiecentrum.

Deze bedrijfstakken zitten tussen de koffiebrander en winkelier in.

- D Daardoor kunnen de koffieboeren meer verdienen aan de verkoop van hun koffie.
- E Voorbeelden van juiste antwoorden zijn: het bouwen van ziekenhuizen, het bouwen van scholen, de aanleg van een nieuwe waterput, de aanleg van watertanks om het schone water in op te slaan, de aanleg van een waterleiding.

Suggestie(s):

U kunt bij deze opdracht eventueel eigen voorbeelden geven van coöperaties. Bijvoorbeeld van coöperaties uit de regio.

Opdracht 10

- A Het bevorderen van de internationale handel, bemiddeling bij handelsconflicten en het opheffen van handelsbarrières.
- B Eigen antwoord.
- C De Wereldhandelsorganisatie werkt enerzijds wel en anderzijds niet in het voordeel van de koffieboeren in Ethiopië. Ze werkt wel in hun voordeel, omdat de koffieboeren door het beleid van de Wereldhandelsorganisatie gemakkelijker toegang krijgen tot buitenlandse markten. Ze werkt niet in hun voordeel, omdat de koffieboeren de eigen markt ook niet meer mogen beschermen tegen buitenlandse concurrentie.

Antwoordmodel + suggesties voor de lesbrief

Opdracht 11

- A Een voorbeeld van een juist antwoord is: dat betekent dat boeren een eerlijke prijs krijgen voor de producten die ze verkopen. Deze prijs moet hoger zijn dan de gemaakte productiekosten, zodat het product winstgevend is. Zodoende kan de boer namelijk in het levensonderhoud van zijn gezin voorzien en verbeteren de leefomstandigheden waaronder zijn gezin leeft.
- B Een voorbeeld van een juist antwoord voor producenten is: de boeren die grondstoffen produceren krijgen meer geld voor de geproduceerde grondstoffen. Hierdoor kunnen de omstandigheden waaronder de boeren en hun gezin leven verbeteren.
Een voorbeeld van een juist antwoord voor consumenten is: de klant in de supermarkt betaalt een iets hogere prijs voor een product, maar weet wel dat hij er zodoende aan bijdraagt dat de mensen die betrokken zijn bij de productie voldoende inkomen hebben en onder goede arbeidsomstandigheden hebben gewerkt.
- C Fairtrade (Max Havelaar), UTZ Certified, Rainforest Alliance en EKO.
- D Een keurmerk op een pak koffie garandeert de consument dat de gekochte koffie op een sociaal, economisch en ecologisch verantwoorde wijze is geproduceerd en dat de koffieboeren en hun gezinnen onder fatsoenlijke omstandigheden kunnen leven.
- E Bij de productie van koffie moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan om een keurmerk te krijgen:
-internationale richtlijnen voor werk;
-aandacht voor milieu;

- rechtvaardige handelsvoorwaarden;
 - hulp voor boeren en andere partijen om te zorgen dat ze de eisen van de keurmerken kunnen waarmaken;
 - controle of er aan de eisen van de keurmerken wordt voldaan door een onafhankelijke instantie;
 - inspraak voor boeren en andere belanghebbenden bij het ontwikkelen en controleren van de eisen voor de keurmerken.
- F De keurmerken kunnen de volgende bijdrage leveren aan het verbeteren van de leefomstandigheden van de koffieboeren: zorgen voor meer inkomsten, waardoor de koffieboeren niet meer in armoede hoeven te leven; zorgen voor goede arbeidsomstandigheden; zorgen voor het tegengaan van kinderarbeid en het stimuleren van onderwijs voor kinderen; zorgen voor het behoud van het milieu.
- G Albert Heijn, C1000 en Jumbo.
H Aldi, Lidl en Spar.
I Eigen antwoord.
J Eigen antwoord.

Suggestie(s):

U kunt bij deze opdracht eventueel gezamenlijk bespreken wat eerlijke handel is.

Opdracht 12

- A -
B Afhankelijk van het onderzoek.
C Afhankelijk van het onderzoek.

Suggestie(s):

U kunt de leerlingen bij deze lesbrief eventueel

Antwoordmodel + suggesties voor de lesbrief

.....

in tweetallen een onderzoek laten doen naar de koffieartikelen die in de supermarkt verkrijgbaar zijn. Opdracht 12 van het opdrachtenblad sluit daarop aan.

U kunt er bijvoorbeeld voor kiezen om de leerlingen volgens het onderstaande stappenplan onderzoek te laten doen naar de koffieartikelen die in de supermarkt verkrijgbaar zijn:

Stap 1: Maak tweetallen voor het onderzoek.

Stap 2: Kies een supermarkt in de buurt van de school of in de woonplaats van een van jullie.

Stap 3: Ga naar de gekozen supermarkt en ga daar op zoek naar de koffieartikelen.

Stap 4: Inventariseer van welke merken er koffieartikelen verkrijgbaar zijn en schrijf dat op.

Stap 5: Inventariseer per merk wat de prijs van de verschillende koffieartikelen is en schrijf dat op.

Stap 6: Inventariseer per merk of het is aangesloten bij een keurmerk voor duurzame koffie en schrijf dat op. Zie paragraaf 6 (Duurzame koffie) van het bronnenblad voor meer informatie over keurmerken voor duurzame koffie.

In de opdracht wordt vermeld dat de leerlingen een stappenplan van de docent krijgen, dus het is aan te raden om de leerlingen een stappenplan te geven.

Als de leerlingen het onderzoek hebben afgerond kunt u de uitkomsten van het onderzoek eventueel klassikaal nabespreken of laten presenteren.

.....

Hierdoor is het ook mogelijk om verschillende supermarkten met elkaar te vergelijken.

Opdracht 13

- A Eigen antwoord.
- B Eigen antwoord.
- C Eigen antwoord.

Suggestie(s):

U kunt de leerlingen bij deze lesbrief eventueel een debat laten voeren over eerlijke koffiehandel. Opdracht 13 van het opdrachtenblad sluit daarop aan.

U kunt er bijvoorbeeld voor kiezen om de leerlingen verschillende belangengroepen te laten vertegenwoordigen en de verschillende belangengroepen een debat te laten voeren. Voorbeelden van belangengroepen die leerlingen kunnen vertegenwoordigen zijn:

- koffieboeren;
- koffiecoöperaties;
- koffiebranders;
- consumenten;
- regeringen van ontwikkelingslanden;
- regeringen van ontwikkelde landen;
- Wereldhandelsorganisatie.

Het is aan te raden om de leerlingen voorafgaand aan het debat informatie op te laten zoeken over de belangengroep die ze vertegenwoordigen.

U kunt er bijvoorbeeld voor kiezen om de leerlingen stellingen te geven over eerlijke handel en de leerlingen op basis van deze stellingen te laten debatteren over de mening die zij hebben ten

Antwoordmodel + suggesties voor de lesbrief

-
- aanzien van de stellingen.
Voorbeelden van stellingen kunnen zijn:
- De prijs van koffie moet met ten minste 30 procent omhoog.
 - Er moet een minimumprijs voor koffie worden vastgesteld, waarvan de koffieboeren in de ontwikkelingslanden goed rond kunnen komen.
 - De opbrengst van de verkoop van koffie moet terecht komen bij de koffieboeren en koffieplantages.
 - Er moet een wereldwijd keurmerk komen, waar alle fabrikanten van koffie aan moeten voldoen.
 - Ik koop voortaan alleen koffie met het fairtrade keurmerk.

Het is aan te raden de stellingen voorafgaand aan het debat kenbaar te maken aan de leerlingen en ze tijd te geven om argumenten voor en tegen de stellingen te bedenken.

Opdracht 14

- A Eigen antwoord.
- B Eigen antwoord.

Suggestie(s):

U kunt de antwoorden die de leerlingen bij deze opdracht hebben gegeven eventueel in groepen of klassikaal nabespreken.

Opdracht 15

- A Eigen antwoord.
 - B Eigen antwoord.
 - C Eigen antwoord.
-

Suggestie(s):

U kunt de antwoorden die de leerlingen bij deze opdracht hebben gegeven eventueel in groepen of klassikaal nabespreken.

Amnesty International

Movies that Matter

Amnesty International

Amnesty International streeft naar een wereld waarin iedereen alle rechten geniet die zijn vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en andere internationale mensenrechteninstrumenten. In navolging van deze visie is het de missie van Amnesty International om onderzoek te doen en actie te voeren gericht op het voorkomen en beëindigen van ernstige schendingen van deze rechten.

Movies that Matter

Movies that Matter is een internationaal expertisecentrum op het gebied van film en mensenrechten. Het organiseert het jaarlijkse Movies that Matter Festival in Den Haag en een maandelijks film- en debatprogramma in tien Nederlandse filmtheaters en speciale internationale vertoningen. Movies that Matter is er ook voor scholen! Wij helpen films uit te zoeken wanneer u specifieke onderwerpen op school wilt behandelen, geven filmadvies voor verschillende niveaus en leeftijden, en helpen u de vertoning mogelijk te maken. Indien gewenst kunnen we u ook aan interessante gastsprekers of workshops helpen, of zelfs een compleet School Film Festival organiseren. Movies that Matter @ school richt zich in eerste instantie op (alle niveaus van) het voortgezet onderwijs. Voor het primair onderwijs zijn enkele titels beschikbaar.

Colofon

Redactie

Elroy Belterman en Cees de Haan

Eindredactie

Movies that Matter en Amnesty International

Ontwerp

Sazza

Vormgeving

Gezamenlijk Corvee

Movies that Matter Educatie

Margreet Cornelius, Marcus Eshuis,
Sabrine Pouwels, Mirjam van Campen (projectcoördinator)

Movies that Matter

Postbus 1968
1000 BZ Amsterdam
www.moviesthatmatter.nl
tel. (020) 77 33 624
educatie@moviesthatmatter.nl

Alleen te gebruiken voor educatieve doeleinden.

Stichting Movies that Matter wordt ondersteund door
Amnesty International, V-fonds, CultuurParticipatie,
Democratie en Media, SNS Reaal en VSB fonds.

